

Φόρμα Αποτύπωσης Σχεδίου Δράσης

Σχολική Μονάδα: ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΞΩΝ - 9240075

Σχολικό Έτος: 2025 - 2026

Ημερομηνία Εξαγωγής: 02/06/2026

Σχολική Μονάδα: ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΞΩΝ - 9240075

Στόχος Βελτίωσης:

Διερεύνηση των ουσιαστών σχέσεων που αναπτύσσονται μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών και συντελούν στην κατανόηση και ενίσχυση του ψυχοκοινωνικού πλαισίου της σχολικής τάξης και του σχολείου.

Αποτίμηση σχολικών/εκπαιδευτικών πρακτικών παιδαγωγικής αντιμετώπισης ιδιότυπων συμπεριφορών και συγκρούσεων.

Ανάδειξη του κοινωνικού ρόλου του εκπαιδευτικού στο σχολείο και την ευρύτερη κοινότητα, στην εκπαιδευτική διαδικασία, την παιδαγωγική λειτουργία, την ανάπτυξη συνεργατικής κουλτούρας με μαθητές/-τριες και οικογένεια, η δημιουργία θετικού ψυχολογικού κλίματος που ευνοεί τη μαθησιακή διαδικασία και την ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών/-τριών.

Επικέντρωση στην αναγκαιότητα ύπαρξης και παρέμβασης εξειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού, καθώς και των απαραίτητων μέτρων που πρέπει να πάρει η Πολιτεία σε οικονομικό, κοινωνικό και εργασιακό επίπεδο για στήριξη του εκπαιδευτικού έργου, των εκπαιδευτικών, των μαθητών και των οικογενειών τους.

Σχέδιο Δράσης: Η σημασία και η ποιότητα της σχέσης εκπαιδευτικών-μαθητών/-τριών συμβάλλει στη μαθησιακή διαδικασία, στην προσέγγιση και ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης, στην ανάγκη κατανόησης και ενίσχυσης του περιβάλλοντος (οικογενειακού, σχολικού), στη βελτίωση της συνεργατικής σχέσης μεταξύ σχολείου και οικογένειας και τελικά στην ολόπλευρη παιδαγωγική, ψυχοσυναισθηματική στήριξη του παιδιού. Ερευνούμε, συζητάμε και αναλύουμε τις σχέσεις εκπαιδευτικών - μαθητών/τριών, εμβαθύνοντας στα ζητήματα συγκρούσεων και ιδιότυπων συμπεριφορών στο εσωτερικό της τάξης και του σχολείου, εστιάζοντας στις αιτιακές αφετηρίες τους, στη διαμόρφωση υποστηρικτικών παιδαγωγικών παρεμβάσεων και πρακτικών, στον τρόπο που αντιλαμβάνονται τα μέρη της εκπαιδευτικής κοινότητας το ευρύ πλέγμα σχέσεων μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών/τριών, αποτιμώντας τις επιδράσεις της εφαρμοζόμενης εκπαιδευτικής πολιτικής. Συζήτηση, προτάσεις και διεκδικήσεις της εκπαιδευτικής κοινότητας .

Άξονας: Σχέσεις μεταξύ μαθητών / μαθητριών και εκπαιδευτικών

Συντονιστής Δράσης: ΓΙΑΚΚΑ ΕΛΕΝΗ

A. Σχεδιασμός της Δράσης

Αναγκαιότητα - Στόχοι

Ο σχολικός χώρος δεν είναι ουδέτερος. Αποτελεί μικρογραφία της κοινωνίας. Οι συμμετέχοντες στη σχολική ζωή φέρουν την προσωπικότητα, τα προβλήματα, τις αγωνίες που δημιουργούν και οι συνθήκες ζωής τους. Όσο οξύνονται τα κοινωνικά προβλήματα, τόσο προωθείται ο ατομισμός, ο ανταγωνισμός, η λογική της ατομικής ευθύνης και διαλύεται η κοινωνική συνοχή, δυσχεραίνουν οι κοινωνικές σχέσεις και κατ' επέκταση η σχέση στην εκπαιδευτική κοινότητα.

Ένα ευρύ πλέγμα διαπροσωπικών σχέσεων μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών/-τριών, αναπτύσσεται καθημερινά στον σχολικό χώρο.

Μελετούμε πώς το σχολείο ακούει, κατανοεί και υποστηρίζει το κάθε παιδί, ιδίως όταν αυτό εκφράζει δυσκολία, θυμό, αντίδραση ή απομόνωση.

Είναι αναγκαία η διερεύνηση της σχέσης εκπαιδευτικού-μαθητή, στις συγκρούσεις που αναδύονται στην τάξη, τα αίτια πίσω από τις συμπεριφορές και οι υποστηρικτικές παιδαγωγικές πρακτικές που μπορούν να ενδυναμώσουν όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας.

Εντοπίζουμε τρόπους επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης μέσα και έξω από τη σχολική τάξη, ώστε να αναδειχθεί και να γίνει αποδεκτή η αναγκαιότητα ενός σύγχρονου δημοκρατικού- εκπαιδευτικού πλαισίου και ελεύθερης άσκησης του εκπαιδευτικού έργου. Επιδιώκουμε να ενισχύσουμε την πεποίθηση πως η συλλογική διαχείριση συγκρούσεων συνεπικουρεί στη συνοχή της τάξης. Αυτό προϋποθέτει δημοκρατική, συλλογική λειτουργία στο σχολείο γενικότερα και συναντίληψη - συνδιαμόρφωση συνεργατικών πρακτικών.

Δύσκολες κοινωνικές συνθήκες και αποκλεισμοί, δημιουργούν σοβαρά προβλήματα. Σε αυτά τα προβλήματα, η επιστημονική-παιδαγωγική παρέμβαση του εκπαιδευτικού, μπορεί να είναι ουσιαστική. Είναι σημαντικό οι παρεμβάσεις, να σχεδιάζονται από τους εκπαιδευτικούς σε συνεργασία με ένα σταθερό πλαίσιο επιστημόνων άλλων επιστημονικών πεδίων (ψυχολόγων, κοινωνικών λειτουργών κλπ).

Ενέργειες & χρονοδιάγραμμα υλοποίησης

1. Συμμετοχή σε διαδικτυακή εκδήλωση με θέμα «Ακούγοντας το παιδί: σχέσεις, συγκρούσεις και υποστηρικτικές πρακτικές στη σχολική κοινότητα» (Φεβρουάριος- Απρίλιος 2026).
2. Δημιουργία υλικού και φύλλων παρουσίασης για συζήτηση και προβληματισμό εντός της σχολικής κοινότητας (Απρίλιος - Μάιος 2026).
3. Προβολή επιλεγμένων παιδαγωγικών βίντεο, στα οποία παρουσιάζονται συνεργατικές παιδαγωγικές πρακτικές (Φεβρουάριος - Απρίλιος 2026).
4. Έκδοση πρακτικών εκδήλωσης (Μάιος - Ιούνιος 2026).
5. Συλλογή υλικού και αρθρογραφίας για συνεργατικές παιδαγωγικές πρακτικές (Μάιος - Ιούνιος 2026).

Πόροι - μέσα - ερευνητικά εργαλεία

Για την υλοποίηση της δράσης απαιτούνται:

1. Συνεργασία με μέλη της επιστημονικής κοινότητας που μελετούν τις ιστορικές, κοινωνικές, εκπαιδευτικές και πολιτικές διαστάσεις της εκπαιδευτικής, και παιδαγωγικής λειτουργίας του σχολείου
2. Συνεργασία με τους φορείς και αξιοποίηση των θεσμικών οργάνων της

σχολικής κοινότητας.

3. Συνεργασία με μέλη της επιστημονικής κοινότητας που μελετούν τις ιστορικές, κοινωνικές, εκπαιδευτικές και πολιτικές διαστάσεις της εκπαιδευτικής, και παιδαγωγικής λειτουργίας του σχολείου.
4. Ηλεκτρονική οργάνωση της υλοποίησης των δράσεων, με τη χρήση ανάλογων λογισμικών.
5. Η επισκόπηση της βιβλιογραφίας και η αναζήτηση σχετικής αρθρογραφίας και ερευνών που αναφέρονται στο ζήτημα.

Κριτήρια επιτυχίας της Δράσης

1. Η προβολή σύγχρονων επιστημονικών προσεγγίσεων και διεθνών εμπειριών.
2. Η διεύρυνση της ενημέρωσης και της συζήτησης για τον κοινωνικό-παιδαγωγικό ρόλο του δημόσιου σχολείου, ώστε να διευρύνονται τα μορφωτικά δικαιώματα των μαθητών/τριών.
3. Η συσχέτιση των μορφωτικών αναγκών με την παιδαγωγική διάσταση και τον ρόλο του δημόσιου σχολείου στην άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων.
4. Ο βαθμός ανάδειξης της δυνατότητας λειτουργίας της σχολικής τάξης ως κοινότητας μάθησης, σε ένα συνεργατικό πλαίσιο δημοκρατίας και ισοτιμίας.
5. Ο βαθμός επιστημονικής θεμελίωσης της αντίφασης ανάμεσα στον όγκο της διδακτέας ύλης και τους ποιοτικούς ρυθμούς που απαιτεί η συνεργατική διδασκαλία, ως δομικής αντίφασης του σχολικού προγράμματος σπουδών.
6. Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην υλοποίηση των δράσεων.

Διαδικασίες αξιολόγησης της Δράσης

Η υλοποίηση του σχεδιασμού και των δράσεων.

Η συμμετοχή στις επιστημονικές συναντήσεις, συζητήσεις, εκδηλώσεις.

Το εύρος της κοινωνικής προβολής των ζητημάτων που θα αναδειχθούν.

Η διεύρυνση της συναντίληψης στο εσωτερικό της σχολικής κοινότητας.

Η υλοποίηση της ηλεκτρονικής έκδοσης (e-book).

Ανατροφοδότηση - Προτάσεις Σ.Ε.

B. Υλοποίηση της Δράσης

Περιγραφή

Πραγματοποιήθηκαν χρονολογικά οι ακόλουθες ενέργειες, εκδηλώσεις, δραστηριότητες:

Ιανουάριος 2026: Διαμόρφωση επιστολής προς την Πανεπιστημιακή κοινότητα με τεκμηριωμένη παρουσίαση τόσο των γενικών εκπαιδευτικών ζητημάτων, όσο και του προς εξέταση ζητήματος.

15 Φεβρουαρίου 2026: Συμμετοχή σε διαδικτυακή ημερίδα με θέμα: «Ακούγοντας το παιδί: σχέσεις, συγκρούσεις και υποστηρικτικές πρακτικές στη σχολική κοινότητα». Εισηγήθηκαν: 1. Δήμητρα Μακρυνιώτη, Ομ. Καθηγήτρια, ΤΕΑΠΗ ΕΚΠΑ, 2. Στέλιος Στυλιανίδης, Καθηγητής Κοινωνικής Ψυχιατρικής του Παντείου Πανεπιστημίου, 3. Αναστάσιος Σιάτρας, Επ. Καθηγητής ΠΤΠΕ του Παν. Θεσσαλίας, 4. Σταυρούλα Στούμπου, Μ.Δ.Ε., Π.Τ.Π.Ε., Παν. Θεσσαλίας.

1 Μαρτίου 2026: Συμμετοχή σε διαδικτυακή ημερίδα με θέμα: «Από τον ανταγωνισμό στη συνεργασία. Για ένα σχολείο της συλλογικότητας και της δημοκρατίας. Πολιτικές διαστάσεις και παιδαγωγικές προσεγγίσεις». Εισηγήθηκαν: 1. Γιώργος Γρόλλιος Ομ. Καθηγητής, ΠΤΔΕ ΑΠΘ, 2. Παναγιώτα Γούναρη, Καθηγήτρια, ΠΤΔΕ ΕΚΠΑ, 3. Παγώνη Μαρία, Καθηγήτρια, Université de Lille.

Φεβρουάριος - Απρίλιος 2026: Ανάρτηση σε ιστοσελίδα πίνακα επιλεγμένων παιδαγωγικών ταινιών, σχετικών με συνεργατικές παιδαγωγικές πρακτικές.

Φεβρουάριος - Απρίλιος 2026: Ανάρτηση σε ιστοσελίδα ερευνητικών ευρημάτων από έρευνα για τις συνεργατικές παιδαγωγικές πρακτικές.

Απρίλιος - Μάιος 2026: Ηλεκτρονική έκδοση των πρακτικών και φύλλων παρουσίασης των ημερίδων.

Γ. Αποτίμηση της Δράσης

Αλλαγές σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό (εφόσον υπήρξαν)

Οι δράσεις υλοποιήθηκαν σύμφωνα με τον αρχικό προγραμματισμό, τόσο ως προς το περιεχόμενο, όσο και χρονολογικά.

Αποτελέσματα της Δράσης

α) Η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών με τη συμμετοχή τους στις δράσεις.

β) Η ανάδειξη των υλικών και κοινωνικών παραγόντων που επηρεάζουν τις σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών/τριών

γ) Ο γνωστικός εξοπλισμός των εκπαιδευτικών με τα αναγκαία εργαλεία θεωρητικής θεμελίωσης των συνεργατικών παιδαγωγικών μορφών διδασκαλίας και μάθησης.

δ) Η εμπεριστατωμένη επιστημονική ενημέρωση των εκπαιδευτικών για ζητήματα βίας και συγκρούσεων, τις κοινωνικές και ψυχολογικές τους διαστάσεις καθώς και τα παιδαγωγικά εργαλεία διαχείρισής τους.

ε) Η ανάδειξη προτάσεων και παιδαγωγικών δράσεων.

στ) Η καταγραφή των παραπάνω σε ηλεκτρονική έκδοση, που διευκολύνει τη συζήτηση στο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Βαθμός επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί

4 = Πλήρως

Παράμετροι που διευκόλυναν την επίτευξη των στόχων

- α) Οι διαρκείς προσπάθειες των εκπαιδευτικών, μέσα στην ασφυκτική καθημερινότητα εξουθένωσης, να επιτελούν το παιδαγωγικό τους έργο και τον κοινωνικό τους ρόλο.
- β) Η αδιάκοπη προσπάθεια συνεργασίας και επικοινωνίας των εκπαιδευτικών εντός της σχολικής κοινότητας.
- γ) Οι σημαντικές προσπάθειες για κριτική προσέγγιση της γνώσης και όχι εργαλειακή.
- δ) Η διαρκής συνεργασία με τα Πανεπιστημιακές Σχολές/Τμήματα Επιστημών της Αγωγής, η δική τους διάθεση να συνδράμουν τον συλλογικό φορέα των εκπαιδευτικών.
- ε) Η διαρκής επικοινωνία με τους/τις πανεπιστημιακούς δασκάλους/ες και η άμεση στήριξή τους στις δράσεις των εκπαιδευτικών.
- στ) Η ανάδειξη της ιστορικής και κοινωνικής διάστασης των εκπαιδευτικών ζητημάτων, που διαμορφώνει προϋποθέσεις για αναστοχαστική δράση.
- ζ) Η ανταπόκριση των εκπαιδευτικών στις δράσεις.
- η) Η συμβολή των εκπαιδευτικών στον αγώνα για την υπεράσπιση της δημόσιας δωρεάν παιδείας.

Δυσκολίες που παρουσιάστηκαν

Οι βασικοί παράγοντες δυσκολίας είναι:

- α) Ο όγκος και η δυσκολία της ύλης, καθώς και ο συνδυασμός του πλήθους των μαθητών στις τάξεις, με τους χώρους των αιθουσών και τις λειτουργίες τους
- β) Οι συνθήκες έντονης διοικητικής πίεσης και το πλήθος αρμοδιοτήτων, που υποβαθμίζουν τις δημοκρατικές λειτουργίες και απαξιώνουν τον ρόλο των εκπαιδευτικών και εντείνουν την επαγγελματική τους εξουθένωση.
- γ) Οι πλατφόρμες καταγγελιών που διασπούν τη συνεργασία στη σχολική κοινότητα, προωθώντας τον «κοινωνικό αυτοματισμό».
- δ) Η έλλειψη κοινωνικών υπηρεσιών και υποστηρικτικών δομών με ουσιαστική παρέμβαση στα ζητήματα πρόληψης και υποστήριξης.
- ε) Η έλλειψη χρόνου για παιδαγωγικές συνεδριάσεις.
- στ) Η απουσία με ευθύνη του Υπουργείου Παιδείας, ουσιαστικού διαλόγου με τον συλλογικό φορέα των εκπαιδευτικών. Αντί αυτού επιλέγεται η λογική της επιβολής και του αυταρχισμού. Το γεγονός ότι οι προτάσεις και τα αιτήματα του εκπαιδευτικού κλάδου, η γνώμη και οι απόψεις των εκπαιδευτικών δεν συζητούνται, με επιλογή του Υπουργείου Παιδείας.
- ζ) Με ευθύνη της Πολιτείας και του Υπουργείου Παιδείας δεν αντιμετωπίζονται οι σύνθετες κοινωνικές, οικονομικές, ψυχικές και εκπαιδευτικές ανάγκες, στο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας.
- η) Η τάση απαξίωσης, μη αναγνώρισης της Παιδαγωγικής ως επιστήμης και παρουσιάσής της ως μιας «διακλαδικής επιστήμης», δηλαδή ως αθροίσματος κλάδων άλλων επιστημών ή ο υποβιβασμός της από αγωγή σε τεχνικές εκμάθησης δεξιοτήτων

Υλικό που παρήχθη ή αξιοποιήθηκε

Video 1: <https://www.youtube.com/live/B217YuYB4Ak>

Video 2: <https://youtube.com/live/ztGSmAL-ryQ?feature=share>

Πρακτικά 1: <https://doe.gr/wp-content/uploads/2026/05/01-%CE%91%CE%BA%CE%BF%CF%8D%CE%B3%CE%BF%CE%BD%CF%84%CE%B1%CF%82-%CF%84%CE%BF-%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4.pdf>

Πρακτικά 2:

<https://doe.gr/wp-content/uploads/2026/05/03-%CE%91%CF%80%CF%8C-%CF%84%CE%BF%CE%BD-%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C-%CF%83%CF%84%CE%B7-%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1.pdf>

Φύλλα Παρουσίασης: <https://doe.gr/fylla-parousiasis-ekdiloseon/>

Έρευνα 1: <https://doe.gr/wp-content/uploads/2026/05/05-2023.pdf>

Έρευνα 2:

Επιστολές / υλικό: <https://doe.gr/epistoles>

Παιδαγωγικά video: <http://doe.gr/video>

Επιμορφώσεις που τυχόν υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης

Οι εισηγήσεις των εκδηλώσεων και οι συζητήσεις που ακολούθησαν, καθώς και τα συμπεράσματα που αποτυπώθηκαν είχαν σημαντικό επιμορφωτικό χαρακτήρα. Ιδιαίτερα το υλικό που συγκεντρώθηκε καθώς και το αρχείο των παιδαγωγικών ταινιών που έχει παραχθεί, φωτίζουν τις κοινωνικές/παιδαγωγικές διαστάσεις της εκπαίδευσης και αποτελούν σημαντική συμβολή στην ιστορία της εκπαίδευσης και της παιδαγωγικής επιστήμης.

Προτάσεις για αξιοποίηση των πρακτικών που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης

Η διάχυση των εισηγήσεων της εκδήλωσης και ο πολλαπλασιασμός των πρακτικών και των προτάσεων που διατυπώθηκαν για το συγκεκριμένο ζήτημα.

Η επίμονη ανάδειξη της σχέσης κοινωνικών συνθηκών και εκπαιδευτικής διαδικασίας. Χωρίς αυτή την κοινωνική αντιμετώπιση των μορφωτικών δικαιωμάτων των παιδιών καθίσταται δύσκολο να εντοπίσουμε αιτίες και αφορμές συγκρούσεων και δυσκολιών που παρουσιάζονται μέσα στο σχολείο και την τάξη.

Οι συνθήκες ζωής και οι κοινωνικές ανισότητες εισβάλλουν μέσα στην τάξη, άμεσα και έμμεσα. Οι «φωνές» αλλά και οι «σιωπές» των παιδιών έχουν τη σημασία τους και τις κοινωνικές-πολιτισμικές προεκτάσεις, οι οποίες σχετίζονται με τις υπάρχουσες ανισότητες. Τα δικαιώματα των παιδιών αναμετρώνται με το υπάρχον θεσμικό/εκπαιδευτικό πλαίσιο, τις κυρίαρχες αντιλήψεις, τον όγκο της ύλης, τις εγκυκλίους του υπουργείου, τις αξιολογικές διαδικασίες, τους μετρήσιμους δείκτες αποτελεσματικότητας, τον ατομισμό, τον ανταγωνισμό, τη λογική της ατομικής ευθύνης. Σε αυτό το πλαίσιο διασπάται η κοινωνική συνοχή, δυσχεραίνουν οι κοινωνικές σχέσεις και κατ' επέκταση οι σχέσεις στην εκπαιδευτική κοινότητα.

Δύσκολες κοινωνικές συνθήκες και αποκλεισμοί, δημιουργούν σοβαρά προβλήματα. Σε αυτά τα προβλήματα, η επιστημονική-παιδαγωγική παρέμβαση του εκπαιδευτικού, μπορεί να είναι ουσιαστική, συμβάλλοντας στην άρση των κοινωνικών ανισοτήτων. Είναι σημαντικό οι παρεμβάσεις, να σχεδιάζονται από τους εκπαιδευτικούς σε συνεργασία με ένα σταθερό πλαίσιο όλων των επιστημονικών πεδίων (ψυχολόγων, κοινωνικών λειτουργών κλπ).

Η κριτική παιδαγωγική δίνει έμφαση στη σημασία του διαλόγου, της ακρόασης, της συλλογικής επεξεργασίας βιωμάτων, ενισχύοντας τις σχέσεις εμπιστοσύνης, αναγνώρισης, κατανόησης και ενδυνάμωσης.

Προτάσεις για αναγκαίες επιμορφώσεις στο πλαίσιο της δράσης

Διεύρυνση της ενημέρωσης με διοργάνωση περαιτέρω συζητήσεων – εκδηλώσεων με θεματικές για τις σύγχρονες επιστημονικές προσεγγίσεις για την παιδική ηλικία, την παιδαγωγική και την ψυχολογία, καθώς και τα δικαιώματα των παιδιών.

Είναι αναγκαίο να αποσαφηνιστεί ότι οι επιμορφωτικές διαδικασίες, για να είναι ουσιαστικές πρέπει να συνοδεύονται από άδεια για όλους τους εκπαιδευτικούς, με θεματολογίες εστιασμένες σε πραγματικές ανάγκες, που διατυπώνονται και επιλέγονται από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, με δωρεάν δημόσιο χαρακτήρα και με ευθύνη των Παιδαγωγικών Τμημάτων.

Αξιοποίηση των επιμορφωτικών εισηγήσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια των δράσεων, σε ενδοσχολικές συζητήσεις και προβληματισμό.

Το υλικό που έχει παραχθεί να κοινοποιηθεί στους Συλλόγους Γονέων και στα μέσα ενημέρωσης, ώστε να υπάρξει ανταλλαγή απόψεων και επικοινωνία.

Οι επιμορφωτικές διαδικασίες δεν μπορεί να έχουν τη μορφή των ατελείωτων μονολόγων που θα αντιμετωπίζουν ως παθητικό ακροατή το εκπαιδευτικό σώμα, αλλά να δίνουν τη δυνατότητα της ελεύθερης έκφρασης άποψης, διατύπωσης κριτικής και προτάσεων σε κάθε συνάδελφο. Με αυτή την έννοια μπορούν να συγκροτούνται παιδαγωγικές ομάδες που θα ανταλλάσσουν εμπειρίες και πρακτικές.

Προτάσεις για συνέχιση της Δράσης/ για νέες Δράσεις το επόμενο έτος

Αποσαφήνιση των εννοιών συνεργατικότητα και συλλογικότητα, με την έννοια ότι η συνεργασία αν παραμείνει απλά τεχνική αποτελεσματικότητας δεικτών και «standards», δεν αναιρεί τις υπάρχουσες ανισότητες. Για τη μετατόπιση από τη συνεργασία στη συγκρότηση ενός συλλογικού «εμείς», χρειαζόμαστε κοινότητα, αλληλεγγύη, αμοιβαιότητα, ανθρώπινη αβεβαιότητα και ερωτήματα που παράγουν νόημα, γνώση και συνείδηση.

Εμβάθυνση σε επίπεδο ποιοτικής έρευνας, των απόψεων, των δράσεων, των δυσκολιών και των δυνατοτήτων, όπως τις αντιλαμβάνονται οι εκπαιδευτικοί της πράξης, για τις συνεργατικές μορφές στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Πώς οι συνεργατικές παιδαγωγικές ενισχύουν ουσιαστικά τις διαπροσωπικές σχέσεις στο σχολείο, συμβάλλουν στη βαθύτερη κατανόηση των εννοιών, στην αύξηση του ενδιαφέροντος, στη συσχέτιση ατομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, πέρα από τη λογική του ανταγωνισμού.

Περαιτέρω ανάπτυξη της συνεργασίας με μέλη της επιστημονικής κοινότητας που μελετούν: α. τη σχέση χώρου και παιδαγωγικής, β. τη σχέση των εκπαιδευτικών θεσμών με τη δημοκρατική λειτουργία της τάξης, γ. την αναβάθμιση του παιδιού από μαθητή και ακροατή σε πλήρες ομιλούν και δρών κοινωνικό υποκείμενο.

Περαιτέρω προβολή και συζήτηση για μορφές συνεργατικής-συλλογικής μάθησης και παιδαγωγικών δραστηριοτήτων με επίκεντρο την τάξη ως ενότητα με δημοκρατικό χαρακτήρα.